

Одиниця з мінусом

Анатолій Дрофань

Коли Маринка йде до школи, їй треба переходити широку міську вулицю, і мама щоразу наказує:

— Дивися ж, доню, будь уважна. Особливо там, на переході.

Маринка пам'ятає мамин наказ. Стане на край тротуару, подивиться в один бік, у другий і, тільки якщо не видно ніякого транспорту, поспіша через дорогу.

Так вона зробила й цього разу. Глянула ліворуч — шлях вільний. Зиркнула вправо — теж нікого. Правда, ген далі показався червоний трактор. "Але він, здається, їздить не швидко, і я встигну", — подумала дівчинка й ступила на дорогу.

Вона й справді встигла б, якби не картата торбинка на шнурочку. У ранці, що за спиною, лежать підручники, зошити, пенал, коробка з кольоровими олівцями. А в торбинці — костюмчик для фізкультури та сніданок. Маринка мала звичку чіпляти шнурочок на вказівний палець лівої руки, а іншими розкручувати торбинку, щоб та кружляла, мовби дзига.

Ось і тепер, переходячи вулицю, вона не облишила своєї звички. Але, наче на гріх, якраз коли Маринка була серед вулиці, шнурочок зіскочив з пальця, й торбинка опинилася на асфальті.

— Ах ти ж! — розсердилася дівчинка. — Яка ти в мене противна. Ну от я тобі покажу.

Вона взяла торбинку двома пальцями, як беруть неслухняне кошеня за вуха.

— Ходи-но сюди...

Тільки торбинка не захотіла слухатись: тріпнулася й знову впала.

— А, то ти ще й так! — нахилилась Маринка.

Та в ту мить почула за спиною сердите гурчання й притьмом озирнулася. Трактор, той самий червоний трактор на високих колесах, із ковшем, що звисав, наче хобот у слона, був уже зовсім близько.

Тікати. Щодуху тікати... Але ж торбинка на дорозі. А в ній сніданок — такий смачний-смачний пиріжок. Мама спекла його спеціально для неї. Ні, це недобре, щоб він попав під колеса. Треба його забрати. Забрати обов'язково!

Не розмірковуючи далі, вона схопила торбинку і кинулася тікати, бо трактор уже гув за спиною.

Але в поспіху завжди наробиш дурниць. Не знати як нога в Маринки зачепилася за ногу, і дівчинка на всі чотири впала серед дороги.

А великий важкий трактор уже поруч. Він реве, мов розлючений звір:

— Врр... Врр... р... р...

Ще мить, і страшне велике колесо важкої машини...

Маринка заплющила очі, обхопила руками голову, нестямно закричала:

— Ма-мо-о!..

Чийсь руки схопили її під пахви, звели на ноги. Не-

знайомий дядько в сірому кашкеті й робочій спецівці строго дивився на неї згоривши вниз і хитав головою. А всього за якийсь крок зупинився трактор і сердито, дуже сердито гурчав, мовби гнівався, що йому перепинили дорогу.

Дядько в спецівці мовчки взяв Маринку за руку, перевів через дорогу. І вже тут, на тротуарі, може, з радості, що все так щасливо скінчилося, чи, може, від сорому — Маринка заплакала так, як не плакала ще ніколи в житті.

— Ну гаразд,— поклав їй на плече велику теплу руку дядько,— заспокойся, не плач. Краще скажи, як тебе звати.

— Маринкою,— озвалася вона тремтливим голосом.

— А я дядько Михайло. І ставлю тобі, Марино, сьогодні за поведінку одиницю. Чуєш: оди-ни-цю! Ти як у школі вчишся?

— На чотири й п'ять,— відповіла Маринка.

— Непогано. Але все ж за поведінку сьогодні маєш одиницю. Навіть одиницю з мінусом. Так і в школі скажеш. Добре?

За сльозами Маринка не помітила, як суворе обличчя дядька Михайла пом'якшало, подобришало. Але затим він знову суворо запитав:

— Так, значить, домовились?

— Домовились,— уже сміливіше ствердила дівчинка.

— От і молодець! Тільки пообіцяй мені ще, що вчитимешся не на чотири й п'ять, а тільки на п'ять! Чуєш?

Маринка якусь мить мовчала, мовби зважувала всю значимість рішення, що його має зараз прийняти. Потім підвела голову, твердо сказала:

— Обіцяю вам!..

— Ну,— дядько Михайло торкнув її за плече,— а тепер біжи до школи. До побачення!

Через кілька днів, повертаючись зі школи, Маринка знову побачила на вулиці червоного трактора й дядька Михайла на ньому. Вони зразу ж пізнали одне одного. Дядько Михайло зупинив свою машину і гукнув:

— Як справи, Маринко?

— Добре, дядю Михайле! Сьогодні з арифметики одержала п'ять!

Трактор заглушив її голос, і вона підняла руку з розчепіреними пальцями, помахала над головою.

— П'ять! Чуєте? А у вас як?

— Я теж, Маринко, працював сьогодні на п'ять,— гукнув він голосно і так само помахав правицею.

Тепер часто, коли Маринка йде до школи чи повертається додому, зустрічає дядька Михайла і трактор.

— Як діла, Маринко?

Вона піднімає руку з розчепіреними пальцями:

— П'ять! А у вас, дядьку Михайле?

І дядько Михайло показує їй свою велику сильну п'ятірню.